

Per Stig Møllers tale om EU's tænkepause

Taler

Per Stig Møller
Udenrigsminister

Dato

2. december 2005

Sted

Christiansborg

Mange tak til Folketingets formand, Christian Mejdahl, for invitationen til konferencen i dag om Kommissionens arbejdsprogram for næste år. Det er et godt initiativ, der understreger, at de nationale parlamenter har en vigtig rolle at spille i EU-samarbejdet. En rolle, som jeg er overbevist om vil blive endnu vigtigere i fremtiden. Dagens konference giver også mulighed for, at Kommissionen selv kan deltage i drøftelsen af sit arbejdsprogram hertilands.

Tak til Neelie Kroes for at have taget turen fra Bruxelles til København. Det virker egentlig ganske naturligt, at Kommissionen er med til at præsentere sine egne bud på, hvad der skal ske i Den Europæiske Union næste år. Det må gerne blive en tradition.

Lad det være sagt med det samme, at Kommissionen fortjener ros for dette arbejdsprogram. Man har valgt den rigtige tilgang til de udfordringer, Europa står over for. På trods af tænkepausen og problemerne med at få EU's budget på plads slår Kommissionen nemlig fast, at det for EU-samarbejdet mere end nogensinde handler om at trække i arbejdstøjet. Som der står i programmet, er det kun ved at skabe konkrete resultater, der kan mærkes i hverdagen, at EU-samarbejdet virkelig får betydning i folks øjne. Dette er jo også min tilgang til den europæiske situation i dag! Visionernes Europa fanger ikke længere. Nu drejer det sig om realiteternes Europa.

Kommissionen har i programmet udpeget de fire vigtigste prioritetsområder for EU's arbejde næste år. Det handler om økonomisk vækst, om social samhørighed, om sikkerhed og om EU's globale rolle. Det er efter min opfattelse den rigtige prioritering. Lad mig kort sige hvorfor.

Den økonomiske vækst i de gamle EU-lande var beskedne 2,3% sidste år. Den forventes at falde til blot 1,4% i år. Det er alt for lidt også i forhold til vore konkurrenter på verdensmarkedet. For eksempel lå USA's vækst sidste år på 4,2% og Kina på hele 9%. Samtidig er der i dag ca. 20 millioner arbejdsløse i Europa. Disse tal kræver handling! 2006 bliver et vigtigt år for EU's strategi til fremme af vækst og beskæftigelse – Lissabon-strategien.

Alle EU-lande har vedtaget nationale reformprogrammer inden for Lissabon-strategien. Og den danske regering har opfordret Kommissionen til at gå ambitiøst og modigt til værks, når den inden forårstopmødet næste år skal bedømme, hvordan medlemslandene gennemfører disse programmer. Kommissionen bør udarbejde specifikke anbefalinger for hvert EU-land, og de som halter bagefter, eller som mangler politisk vilje til at modernisere deres økonomier, bør få det at vide. Ellers er jeg bange for, at den relancerede Lissabon-proces ikke kommer til at fungere i praksis.

Globaliseringen er ikke noget, som vi europæere kan vælge fra eller til. Det er et grundvilkår, som vi skal forstå at vende til vores egen fordel. Større parathed til omstilling i kombination med en markant satsning i Europa på forskning og udvikling er afgørende. Men undervejs skal vi også sørge for, at de, der bliver berørt negativt af forandringerne, får de nødvendige muligheder for at genvinde fodfæstet på arbejdsmarkedet. Uden social samhørighed, uden respekt for vore

fælles europæiske værdier, bliver Europa ikke en vinderregion i globaliseringen.

Kommissionen fremhæver sikkerhed som det tredje hovedområde i arbejdsprogrammet. Og med rette. Der er store fordele ved et tættere europæisk samarbejde i kampen mod international terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet. Borgerne har berettigede forventninger om en effektiv og koordineret europæisk indsats. EU er kommet et stykke ad vejen under det britiske formandskab, men mere skal gøres. Ikke mindst imod de forhold både i og uden for Europa, der skaber grobund for radikalisering og rekruttering til terroraktiviteter.

Som det fjerde nævner Kommissionen behovet for, at Europa kommer til at spille en mere robust og aktiv rolle på den globale scene. Den danske regering er helt enig i den vurdering. Der er brug for et stærkere europæisk fingeraftryk i internationale spørgsmål, hvad enten det drejer sig om konfliktløsning i Mellemøsten eller om opbygning af politi og retsvæsen i Kosovo, hvor der i dag ikke er noget reelt alternativ til EU.

Men hvis Europas politiske indflydelse skal matche vores tyngde i verdensøkonomien, kræver det mere sammenhæng og mere handlekraft i EU's optræden udadtil. Med Europas værdier og velstand kan vi gøre en global forskel, og det forpligter.

Alt i alt er det et godt arbejdsprogram, som Kommissionen har sat sig for at gennemføre. Men, og det er et vigtigt ”men”. Det franske og hollandske nej til forfatningstraktaten rummer en vigtig lektie, som Kommissionen sammen med

medlemsstaterne bør give højere prioritet de kommende år.

Og lektien består i, at det i forhold til befolkningerne ikke længere er nok for EU at forfølge de rigtige målsætninger, at træffe de rigtige beslutninger og iværksætte de rigtige tiltag. I dag er det lige så afgørende at få klare og forståelige budskaber ud til borgerne om, at EU forfølger de rigtige målsætninger, at EU træffer vigtige beslutninger, og at EU iværksætter fornuftige tiltag. Kort sagt - EU skal både gøre det rigtige og blive meget bedre til at fortælle, at det rigtige bliver gjort.

Hvis man for eksempel spørger folk, hvorfor det i dag er væsentligt billigere at tale i telefon end for 10 år siden, eller hvorfor det i dag er væsentligt billigere at flyve til Spanien end førhen, er det nok de færreste, der vil pege på EU. Det er nok også de færreste, som vil svare EU, hvis de bliver spurgt, hvorfor der står "bedst før" og "mindst holdbar til" på alle madvarer i deres lokale supermarked. At EU skaber forbedringer i hverdagen overses, mens det står med flammeskrift, når EU opleves som en, der forværrer hverdagen med overflødige direktiver. _Forsigtighed og kommunikation må derfor blive nøgleord i arbejdet fremover. Kommissionens "Plan D" for demokrati, dialog og debat er et glimrende initiativ, som giver et godt afsæt for debatten på europæisk plan i tænkepausen. Jeg håber dog, at "Plan D" bliver yderligere konkretiseret i Kommissionens kommende hvidbog om EU's kommunikationsstrategi. Og jeg håber, at borgerkommunikation kan blive integreret som en naturlig del i alt, hvad Kommissionen og de andre EU-institutioner foretager sig.

Samtidig er jeg helt enig med Kommissionen i, at medlemslandene bliver nødt til at modstå fristelsen til at skyde skylden på Bruxelles hver gang, at noget går galt. Og til selv at tage hele æren hver gang, at noget går godt, selv om det næsten er for meget forlangt. Vi må i hovedstæderne bryde med dette mønster, hvis vi

skal gøres os håb om en større folkelig opbakning til det europæiske projekt. Når man forbander EU 6 dage om ugen, er det svært at forvente, at vælgerne stemmer ja til EU på syvende dagen!

En kendt managementkonsulent har en gang sagt, at planer blot er ædle intentioner, med mindre de bliver omsat til hårdt arbejde. Det gælder også Kommissionens planer for næste år. Ikke mindst på landbrugs- og konkurrenceområdet bliver der brug for hårdt arbejde.

Rigtig meget står på spil lige nu i forbindelse med de igangværende WTO-forhandlinger op til ministermødet i Hongkong om små 14 dage. Et positivt resultat fra Hongkong-mødet er afgørende i Doha-runden, der vil få globale effekter for både rige og fattige lande. Verdensbanken er kommet med beregninger, som viser, at især ulandene vil have glæde af mere frihandel. Og større markedsadgang for deres landbrugsvarer er naturligvis et helt centralt spørgsmål i forhandlingerne.

Den danske regering er meget tilfreds med det udspil om markedsadgang på landbrugsområdet, som det lykkedes Mariann Fischer Boel og Peter Mandelson at samle opbakning til i EU. Med udspillet har EU bidraget konstruktivt til forhandlingerne på et tidspunkt, hvor de så ud til at være låst fast. Vi har tilbudt en gennemsnitlig toldsækning for landbrugsprodukter på 46%, hvilket udgør en markant reduktion på 21% i forhold til det tidligere udspil.

WTO's generaldirektør Pascal Lamy er kommet med et udkast til slutdokumentet for Hongkong-mødet. Udkastet har mange udestående

spørgsmål, som vil blive forhandlet intensivt helt frem til mødet. Alle må være indstillet på at give indrømmelser. Og alt må gøres for, at Hongkong-mødet kan åbne mulighed for at nå et endeligt resultat i løbet af 2006. En succesfuld Doha-runde vil give verdensøkonomien et skub fremad og vil give udviklingslandene mulighed for at få del i globaliseringens positive sider. Den vil også kunne imødegå de tendenser til neoprotektionisme bl.a. på landbrugsområdet, som vi desværre har set flere eksempler på inden for den seneste tid.

På konkurrenceområdet lægger vi fra dansk side vægt på, at der i 2006 bliver fulgt aktivt op på Kommissionens arbejde med bedre regulering. Forenkling af eksisterende EU-lovgivning og grundige analyser af behovet for nye EU-forslag er vigtigt. Færre administrative byrder for erhvervslivet er godt for vækst og beskæftigelse. Og mindre bureaukrati harmonerer fint med ambitionen i tænkepausen om at bringe EU tættere på borgeren.

I den sammenhæng skal vi ikke skele til Sir Humphrey fra den berømte TV-serie Yes, Minister. Det er i dag 25 år siden, at serien første gang løb hen over skærmen. På et tidspunkt i allerførste afsnit ønsker ministeren Jim Hacker at lancere en hvidbog om mindre bureaukrati og mere åbenhed i forvaltningen. En uimponeret Sir Humphrey henviser til loven om omvendt relevans. Loven, der siger, at jo mindre man agter at gøre ved noget, jo mere skal man tale om det.

Men Sir Humphrey skal ikke styre EU. Med hensyn til bedre regulering skal medlemslandene i samarbejde med Kommissionen sørge for, at der i 2006 bliver gjort lige så meget, som der bliver talt om det. Hvis ikke mere.

2006 bliver også året, hvor vi i medlemslandene skal have spurgt os selv godt og grundigt, hvordan vi ønsker, at det fremtidige EU-samarbejde skal se ud. I Danmark vil vi udnytte tænkepausen aktivt. Folketingets Europaudvalg kommer i samarbejde med de landsdækkende europabevægelser til at spille en central rolle i processen. Debatten skal hjælpe os til at få sat et solidt dansk fingeraftryk på den drøftelse om EU's fremtid, som vil finde sted på topmødet i juni.

Den situation EU står i lige nu, har skærpet vores opmærksomhed om, at det i virkeligheden er et unikt og skrøbeligt samarbejde, som vi gør klogt i at værne om. Den erkendelse bør vi alle have i baghovedet, også når medlemslandene om få dage igen vil forsøge at få EU's budget på plads for den næste periode frem til 2013. Det værste, vi i den nuværende situation kan gøre, er at læne os tilbage i troen på, at alt nok ordner sig selv alligevel. Det gør det ikke. I så fald risikerer vi, at den drivende motor bag Europas velstand og sikkerhed de sidste 50 år går i stå.

For selv om vi står i en tænkepause, må og skal Europa fortsat kunne handle. Vi kan ikke tillade os i en lang periode kun at vende blikket indad, mens nye udfordringer udefra, banker på vores dør med stadig større kraft. Ifølge græsk mytologi sygnede den smukke Narcissos hen, fordi han ikke kunne løsrive sig fra at stirre på sit eget spejlbillede. Narcissos har lagt navn til begrebet "narcissisme". Og for megen euro-narcissisme eller navlebeskuelse kan være dødsensfarligt for Europa specielt i en verden, der hverken venter på nogen eller giver ved døren.

Tak for opmærksomheden

Tags

Det Konservative Folkeparti, EU, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/eus-taenkepause>